

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — fl.
Fél évre	4 kor. — fl.
Negyed évre	2 kor. — fl.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik
minden Szerdán.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ajánkozásoknál eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fl. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

VII. évfolyam.

Szászsebes, 1903. Augusztus 12.

46. szám.

Az erdőkár jutalék.

Az erdészember hivatásos foglalkozásában egyik legnagyobb s egyuttal talán a legfontosabb szerepet is az erdőkárosítások képezik, mert nem elég az erdőt kiültetni, nagy gondnal és igyekezettel felnevelni, hanem lehetőleg meg is kell azt óvni minden lehető károsítástól.

Pedig a nagy természet szabad ölen fel-növekedett fa annyi mindenféle bajnak és veszedelemnek van kitéve, mint semmi más teremtménye az Istennek. Annyi a különféle ellensége annak a szegény fának, hogy valamennyit felsorolni szinte lehetetlen s ezek már csirájától, hogy úgy mondjuk születésétől kezdve egész késő öregségeig, vagy mig a gazda fej-széjének csapásai allatt földi hivatását be nem fejezte, mind folyton üldözik, rongálják. Zsenge hajtásait megrágja a hernyó és a bogár, izmo-sult ágait letördeli a vihar, de a kettő együtt-véve is alig képes az erdőben annyi kárt okozni, mint a legnagyobb és legveszedelmesebb ellensége, az ember. Az emberi gonosz kéz az, mely a legnagyobb pusztítást képes véghez-vinni erdeinkben.

Sok mindenféle hasznos természetmenny van a határon, szántóföldeken, szőlőhegyen, gyümölcsösökben s bár ezeknél is alig van nagyobb felügyelet, mint az erdőnél, még sem történik

bennük annyi károsítás, mint az utóbbiban és mig a mezőgazdaságot ért valamely csapás csak egy év termését károsíthatja meg, addig az erdőt ért veszedelem hosszú évek fáradozását teheti tönkre és évtizedekre vetheti vissza az erdőgazdaságot. A fiataloson végig száguldó futó tűz, egy pár bele hajtott marha vagy juh rövid idő alatt megsemmisítheti azt, mit nagy költséggel telepítettünk s éveken át buzgón ápoltunk s nem is a magunk jóvoltá-ért, hanem hogy évszázad múlva unokáink vagy akár más idegenek vegyék hasznát.

És ezek a mérhetlen nagy károk figyel-meztetik azután az erdészembert arra, hogy nagyobb gondot kell ugyyszólván fordítania az erdő megőrzésére és védelmére, mintsem annak telepítésére, ebből pedig az oroszánrészt az erdészeti altisztet és az erdőkerülőt vagy más néven nevezett segédszemélyzetet illeti.

Az erdészeti altiszteknek ez a kötelessége minden egyebek között a legterhesebb, de egy-uttal a legveszedelmesebb is, mert ennek a teljesítésében magával egyrangú ellenséggel áll szemközt s mindig kérdéses, hogy a harcoló felek közül melyik kerül ki győztesként.

A harc pedig, mely az erdészeti altiszt és az erdőkárosítók közt folyik, nagyon egyen-lőtlen, ha már másért nem, hát azért, mert az utóbbiak rendesen felülmulják számban az őrző személyzetet s miután rendesen összetartók és egymással szoros cimborasági viszonyban álla-nak, a tolvajok mindig jobban megfigyelhetik

az őrzőt, mintsem ez őket. A bünbanda valamennyi tagja jól ismeri ugyanis azt, a kitől félnie kell s így minden lépését megfigyelhetvén könnyen találhat alkalmat gonosz szándékának véghezvitelére olyankor, mikor az erdők őrének más irányban tudja elfoglalva s éppen ez az oka annak, hogy annyi sok erdőkárosítás örökre felderítetlen marad s csak azok lehetnek megtorolva, a melyeknél gyakran szinte véletlenül sikerül a tettest tetten érni.

És az az örökös harc, mely a védszemélyzet és az erdőkárosítók közt folyik, igen gyakran végzetes az előbbiekre nézve, nem csak azért, mert az erdőkárok megakadályozása végett legtöbbször éjjel, viharos zimankós időben kell a szolgálatot teljesíteni, mert a foltvajok és más károsítók is ezt az időszakot és ilyen időjárást választják legszivesebben gonosz szándékuk kivitelére, hanem azért is, mert ez az elvetemedett s az erkölcs útjáról letért gonosz fajzat törvényellenes cselekedetének elpalástolhatása végett még a legnagyobb büntől, a gyilkosságtól sem riad vissza és akárhányszor életére tör az erdőt védő és őrző személyzetnek.

Nagy önmegtagadás kell tehát a védszemélyzet részéről, hogy erdőőrzési kötelességének hiven és teljesen odaadással megfelelhessen, kivált némelyiknél, melyet mostoha sorsa olyan vidékre vetett, hol az erdőkárosítás nagy mérveket öltött s ez az önmagtagadás

annyival terhesebb, mert érette csak ritka esetben kap némi ellenszolgálmányt, így tehát az olyan kartársával szemben, kit szerencsés sorsa kevésbé kitett, kényelmesebb helyre juttatott, de azért vele egyforma, sőt gyakran jobb javadalmazása van, határozottan hátrányban van.

Mindenesetre jogos tehát és teljes méltánylást érdemlő az erdészeti altiszteknek — természetesen azoknak, kik ebben még nem részesülnek s kik közé kivétel nélkül az erdőkincstár szolgálatában állók is tartoznak — az a kívánsága, hogy a felfedezett erdőkárok után befolyó birság pénzeiből bizonyos százalékban megállapított jutalékban részesíttessenek, mint a hogy részesül például a pénzügyőr, csendőr vagy mondjuk a bélyegcsontkitásokat felfedező és bejelentő irodai közeg.

Nyilvánvaló ugyanis, hogy ugy a pénzügyőrségnél, mint a csendőrségnél, szóval mindenütt, a hol a rendes javadalmazáson kívül bizonyos jutalékokban részesítik a személyzetet, ezt azért teszik, hogy annak a buzgóságát, tevékenységét fokozzák, nem pedig azért hogy ez által a megélhetésre adott javadalmazást szaporítsák, mert hiszen éppen olyan a fizetése annak, ki több jutalékot kap a birságokból, mint annak, kinek ezekből kevesebb, vagy éppen semmi sem jut. Vajjon nem lenne ez az eljárás teljesen, sőt még fokozottabb mértékben indokolt az erdőkárosításoknál is? Hiszen az a pénzügyőr, a ki kényelmesen az

TÁRCZA.

„Mukucs” puszta és ottani farkaskalandom.

Elbeszélés.

Irta: **Vihar Győző.**

(Vége).

Áz 1871-iki tél nagy hóállással és erős fagyokkal záródott; a Mukucs pusztaiak otthonukból nem igen távozhattak, a szőlőhegyi lakosság télire bevonult a városba és a szomszédos falvakba, be a pusztára és az onnan kivezető egyetlenegy közelkedési zsákszekérut teljesen töretlen volt; a legközelebbi falu is, melyhez a puszta tartozott, egy óra járásnyira feküdt a pusztától; a szabadban nem volt élet, emberi lény nem mutatta magát semerre sem, hanem a kályha közeléből szemlélte minden ember a holt természet rideg képét; a zugva száguldo téli szél elkapkodta a falu

tornya öreg harangjának vasár- és ünnepnapokon kongatni szokott mélabus hangját; a szent misére hívogató harang kongatása nem törhetett magának utat a hegyes-völgyes terep fölött imbolgó sűrű párával telt légtömbön keresztül az elhagyatott pusztáig. Minden lélek a maga módja szerint otthon áldozott Istenének, de mikor az odvas lábu pusztai harang kezelésével megbízott egyik kerülő éppen megehült, akkor, előrántotta a harangláb szegéből a kötelet s megrángatva azt jelezte a dél idejét.

Igy történt ez az említett évi télutó egyik zimankós napján is, de alig hogy egyet-kettőt rántott a harang kötelén a soros kerülő, a csendítés félbeszakadt és ő lóhalálában szaladva lihegő kebelével, minden előzetes kopogtatás nélkül rohant be az erdészlakba s jelentette, hogy éppen abban a pillanatban váltott el a szőlőhegy felől jöve három hatalmas ordas a harangláb mellett; kevésbe mult, hogy öt is le nem ütötték lábairól és egyenesen nekivágtak a lesházi vágásnak.

Uccu, vesd el magad! Rohantam én is a harang-

asztalhoz ülve leletet vesz fel valamely kihágásról, ennél a műveleténél alig kockáztat egyebet, mint hogy a tinta rácseppen a madrág-jára, míg ellenben az erdőőr akkor, mikor az erdőkárosítók után veti magát, életét, vagy legalább testi épségét teszi kockára.

Az erdőkárok dacára az 1879 évi erdő-törvény megtorló intézkedéseinek nem hogy apadóban volnának, hanem még folyton szaporodnak. Vajjon miért? Talán hogy azóta megromlott a nép erkölce? Korántsem!

Mink az erdőkárok szaporodásának okát abban látjuk, hogy a birságpénzek legnagyobb része behajthatlanság címén fogság büntetésre s annak is a legenyhébb módozatára lesz változtatva, melyet a köznép ugyszólván semmibe sem vesz; nem veszi büntetés számba s nem tartja azt megbecstelenítőnek. Hány behajtható erdőkár birság lesz ilyen módon a községi előjáróságok jóvoltából törölve, annak csak a jó Isten a megmondhatója! Bezzeg ha az erdőkárt felfedező erdészeti alkalmazott tudná azt, hogy abból a birságpénzből neki is lesz valamely része, utánna vetné magát a dolognak s megnézné, hogy vajjon milyen alapja van annak a sok szegénységi bizonyítványnak, így azonban jobb irányba is felhasználható idejét nem szívesen pazarolja olyan követelés behajtására, melynek a maga részéről semmi hasznát sem látja.

Az ilyen erdőkár jutalékok megadása tehát nem hogy kárára válnék az erdőbirtokosnak,

hanem három részről is hasznára válnék; először, mert ezzel megtoldva tisztesegebb javadalmazást nyújtana a nagyrészt különben is szűken javadalmazott védszemélyzetének, másodszor mert ennek fokozott ébersége és buzgó-sága jobban megóvjá birtokát a károsítástól, harmadszor pedig azért, mert a megítélt erdőkár térítmények is jobban fognak befolyjni, ha náluk a védszemélyzet magát érdekelve látja.

Az erdőkár jutalékot általánossá kellene tenni és azt törvényben szabályozni, éppen úgy mint a hogy a csendőrök vagy pénzügyőrök jutalékai szabályozva vannak, a fölös birság-pénzek vagy ezeknek legalább bizonyos része olyan erdészeti közegek özvegyeinek és árváinak segélyezésére lenne fordítandó, kik életük-től erdőkárosítók által lettek megfosztva.

Szükséges, vagy legalább hasznos tudnivalók egynémely ismeretesebb vízi madárról s ezek vadászatáról.

Irta: **Vihar Győző.**

(Folytatás).

Mind a három szalonkafaj télire délszakibb vidékre vonul, de meglehetősen kora tavasszal már tömeges mennyiségben jelentkezik és augusztus hónapban már ismét ellepi mindenfelé a neki alkalmas terepeket s itt reájuk folyton, még szeptemberben is eredménnyel lehet vadászni. Kiterjedtebb mocsaras vidékeken költ is nálunk; tojásainak száma rendszeren 5, mind a három fajé más-más színű s azokat állítólag 21 nap alatt költik ki, bár legalább is a gyepi szalonkáról feltehető,

lábhoz s ott a még eléggé friss hóban meg is állapíthattuk mind a három farkasnak csapáját és miután hamarosan haraptunk valamit, disznós ebeinkkel igyekeztünk a farkasok elé kerülni s tényleg nyomkura is akadtunk, melyeken egy darabig haladtunk, de azután esteledni kezdett s mi kénytelenek voltunk ezen a napon felhagyni a nyomozással, másnap azonban ismét felvettük a nyomokat s egy helyen a havat erősen felturva, majd pedig letaposva találtuk, biztos nyomát az erős hancurozásnak, majd vérnyomokra és őzhulla maradványokra akadtunk, Csapáztunk és nyomoztunk tehát tovább, de mivel a csapák a határból kivezettek, a határtól minden eredmény nélkül vissza fordultunk és haza tértünk.

A sikertelen nyomozást követő napon regeli 7 órára okvetlenül bent kellett lennem a városban. A bizonytalan s hosszadalmas szekéruton sem kocsival, sem szánnal nem volt célszerű megindulnom, sokkal tanácsosabbnak látszott az általam rendszeren használni szokott gyalogösvényen gyalogosan utra kelni. Mint-

egy hajnali 3 óra lehetett, mikor az erdőséget nyakamba vettem, előbb természetesen magamhoz véve fegyveremet és hogy a fagyos kéreggel burkolt havon a kapaszkodókon és az ereszkedőkön is biztosan haladhassak, egy nagy horgos botot is vettem magamhoz támasztáskul.

Gyönyörű szélesendes éj volt, csillagok ragyogtak mindenfelé a tiszta égboltozaton, de a szörnyű hidegben úgy látszott, mintha mindegyik folyton rezgő tüskékkel övezte volna körül magát s mintha még így is dideregtek volna a nagy hidegtől. A fogyó hold halványan fénylő sugarai is remegve törtek át a zuzmarától sűrűvé vált magas bükkfák hatalmas koronádiszén. A siri éji csendet csak egy pár erdei bagoly uhogó hangja törte meg hébe-korba, hogy a halál birodalmának hegyes-völgyes részeibe némi életet leheljen. Még a fenyőligetek tülevelei sem zizegték megszokott siralmas danájukat, ezeket is némáva varázsolta a reájuk nehezedő zuzmara óriási terhe. A villik mélyen aludtak a hótakarta erdei harasztok

hogy ez 14 napnál tovább nem kotlik; nekem legalább elég okom van ezt hinni s szorgalmasan is gyűjtögetem az erre vonatkozó adatokat.

A mocsári szalonkák táplálékát azok rendszeres tartózkodási helyeinek rovar és féreg világa szolgáltatja; mind a három faj ingoványos, zsombékos, vizenyős, apróbb növéssü sáros rétekben, ilyen legelőkön nádtörésekben tanyáz; gyakrabban ki-kiszállanak a vizenyős szántóföldekre s kukoricásokba is, de ezek nem képezik rendes tartózkodási helyeiket és ilyen helyeken inkább csak akkor találhatók, ha szokott tartózkodási helyeiken megzavartattak, ha ott tulságos nagy a vízállás, vagy ha vonulás közben pihenőt, táplálékot keresnek szorultságukban.

Nagy előszeretettel keresik fel a rétségeket átszeldelő vizerek apróbb növéssü, sásos vagy letarolt nádas részeit, hol elég rejtekhelyük akad s hol mégis a napsugarakon is sütkérezhetnek.

Ott, a hol egyre akad az ember, rendszerint több is tanyáz s különösen vonzódik a társas élethez a közönséges mocsári szalonka; ez egész rajokban szokott megtelepedni; kisebb tömegekben s rendszerint külön-külön szokott kelni a gyepi szalonka, a társaságot pedig leginkább kerüli a duplasneff.

A közönséges szalonka kikelése pillanatában mindenkor, de tovaszállása közben is gyakrabban hallatja ijedt „csik-csik-csik” szavát; a másik két faj egészen nesztelenül, csendesen, minden hang nélkül némán kél.

A nagy mocsári és a gyepi szalonka meleggel, szélesendben igen ki szokott tartani; a vadász és kutyája előtt félénken meglapul s ilyenkor ezek lövése nem is mesterség; rendszerint hamar be is szállanak s ismételten kitartanak és a beszállás helyén vagy annak közelében ismét fel is találhatók. Nehéz főleg a becassint kedvező időben kitaposni s ha a vadász azt a tollazatával nagyon egyező színű terepen

megláthatja, mit csakis a nap fényében meg-megvillanó tollzománc tesz egyszer s másszor lehetővé, akkor a vizsla előtt le is lehet borítani, bottal, pálcácskával leütni.

A közönséges mocsári szalonka szélesend és meleg időjárással szintén jól kitart, de szeles és hűvös napokon erre szörnyű bajos, legtöbb esetben sikertelen a vadászat; ilyenkor ez egészen neki van vadulva; mindenkor a széllel szemben ül és repül is. Gyors kelése után hallatja ismeretes hangját, mi jel a többi részére is a kiszállásra s tényleg csapatszámra kelnek is utánna, a mely irányban az röpül és hallatja nyögő hangját.

A közönséges mocsári szalonka a felkelés után nyomban oldalvást, jobbra is, balra is egy két kivágást tesz, ezután pár lépés távolságban egyenes irányban halad előre, de folyton emelkedőleg, mignem egészen a magasba száll fel olyannyira, hogy a szem elől eltűnik s csak a hangját hallja az ember, de ha még nincsen valami nagyon megerezzentve, akkor egy kis kerülő repülés után megszáll és nyilsebességgel vágja magát a talajra s a beszállás helyén rendszerint meg is marad és csak ritkán távozik onnan messzebbre s gyakrabban még eme beszállási újabb helyen is lőtávolba kaphatni őt, de harmadszor ez már nem sikerül; inkább felkerekedik a nyugtalanítás folytán és ilyenkor kiszáll még a távolabbi vizenyős szántásokra legelőkre is.

Szeles időben kár reá vadászni, de ha a szükség ezt elkerülhetlenné tette, akkor legtanácsosabb őt mindenkor oldalba kapni mert így még leginkább kitart s úgy haladjunk ebeinkkel keresésére, hogy a szél bennünket egyik oldalunkról érjen, bár ilyenkor legjobb az ebet hátra parancsolni s azt legfőllebb a lelőtt madár elhozására használni és másra semmi egyébire, mert a szalonka ilyenkor amugy is nyugtalan, könnyen kel és az ebet sem várja be olyad közelre, hogy ez

melengető lepte alatt s az odvas fák szüette törmelékébe rejtőzve s éppen nem látszott, hogy a keményre fagyott havon csikorgó lépéseim zaja csak legkevésbé is zavarta volna őket mély téli álmukban.

Az első kapaszkodót már szerencsésen hátam mögött hagytam, de még csak az első lejtőn ereszkedtem lefelé, mikor róka vakkantások ütötték meg füleimet, mire rögtön leszállást igyekeztem elfoglalni, azonban egy bükkfa kiálló gyökereiben megbotolva olyan szerencsétlenül buktam azokra, hogy fegyverem agya ketté törött s így az egymást hajszólo két vöröskabátos minden veszély nélkül lejtethett el előttem vagy 10 lépésnyi távolságban. Bosszuságomban a nyul sirását utánóztam, mely csali hang egy pillanatra lekötötte ugyan a szerelmi tűzben elvakult komáék figyelmét, de miután tűzben forgó szemeik engem megpillantottak, az egyik jobbra, a másik meg balra ugorva csakhamar eltűntek előlem a hólepte bozótban én pedig tovább folytattam még elég hosszú utamat, mert hiszen alig távoztam a pusztától egy negyedóránira.

Taposván a kerges havat egyszer csak egy rendkívül gyanus hang tört felém az általam már megtett ut irányából. Megállva figyelni kezdtem: egy irtózatoss „áúúúú” vonító hang rezgettette meg fülhártyáimat.

Bár még soha sem hallottam ezt a hangot, az előzmények után mindjárt tisztában voltam vele és helyzetem elég válságos volt. Fegyveremre nem támaszkodhattam, az adott viszonyok közt ez inkább terhemre volt; a pusztára sem mehettem vissza, mert hiszen az aggodalomra méltán okot szolgáltató hang éppen ebből az irányból tört felém. Legjobban támaszkodhattam kampós botomra s egy skatulya szélgyufára. Ámde három éhes farkassal szemben ez vajmi gyenge védelmi feszerelés volt! Alig tehettem tehát okosabbat, mint hogy előre iparkodtam és elhatároztam, hogy ha májdszorulni fog a kapca, hát felkapaszkodom valamelyik fára, a mire alkalmas fa lépten-nyomon kínálkozott s eme védelmi mód biztonsági érzetétől áthatva sem lélekjelenlétemet, sem bátorságomat nem vesztettem még él.

öt jelezhesse és pedig annál annál kevésbé, mert mocsaras talajon az eb kevés hasznát veszi az orrának,

A mocsári szalonka vadászására legalkalmasabb a meleg, szélcsendes napnak délelőtt 11 — délután 2 óra közötti időszaka. mert ekkor minden faj igen ki szokott tartani. Lőni legcélszerűbb vagy a kiszállás első pillanatában kapásból még mielőtt a közönséges mocsári szalonka ismeretett oldalgátását megtehetné, vagy még inkább az oldalgátások megtétele után, de akkor még a magasba való felvágás előtt. Az előbbi lövés rendkívül gyors mozdulatot és biztos célzást igényel, de mivel ekkor még a vad nagyon közül van, őt a még tömegben levő lövedék darabokra szaggathatja szét s így az igen könnyen teljesen értéktelenné válhat.

Ezért inkább ajánlható a lövés második módja és a gyakorlott vadász körülbelül már sejti is azt a pontot, a melyen vadját célba kaphatja s mondhatni, hogy csöve erre a pontra mintegy ösztönszerűleg oda irányul.

Ezekből látható, hogy a mocsári szalonka vadászat — dacára nagy sokaságának is — csak nagyon begyakorolt vadászra lehet végeredményében kielégítő és azt is el lehet mondani, hogy a közönséges mocsári szalonka lövése egyike a lehető legnehezebb lövéseknek s igen ügyes lövészszámba jön az, ki tíz lövés közül ötször talált, nyolcnak elejtése pedig már határozottan mesteri ügyességre vall.

Vannak olyan vadászok is, kik alkonyat táján lesből szoktak lődni a szalonkára, mert elhálás előtt igen rövid ideig ez is huz, de ilyenkor lövése még nehezebb s nem igen fizeti ki magát a rövid tartamu lesállítás, melynek egyébként semmi szabálya sincsen.

Egyébiraot mocsári szalonkákra a tavaszi és az őszi vonulási időszakban szokás vadászni; tavasszal rendszerint igen korán jönnek, de vonulásuknak semmi

egyéb biztos jele nincsen, mint az állandó jó időjárás, a mikor tömegesen érkeznek, máskor csak az ugynevezett „szállás csinálók“ szoktak előzetesen jelentkezni és a főraj csak ezek után s az erdei szalonkák távoztával vonul fel, legkésőbbben érkeznek meg azonban a nagy szalonkák s mindannyia bizonytalan, rövidebb-hosszabb tartamu itt időzés után vándorolnak tovább; a tartós meleg viszi őket, de a dupla néha még május hóban is vonul. Őszi vonulásuk későre esik és sokkal lassabb a tavaszinál. Augusztusban már nagy tömegekben lepik el a nekik alkamas helyeket s itt időznek még a következő szeptember hónapban is és voltaképen ez a két hónap a mocsári szalonkák vadászásának időszaka, a mikor is a még tapasztalatlanabb s kevésbé ügyesen repülő fiatalok könnyebb céltáblául szolgálnak.

A szalonkák családjához tartoznak még a „nagy szélkiáltó“ vagy a „nagy póling“ (Numenius arquatus), a „kis szélkiáltó“ vagy „kis póling“ (Numenius glaopus), a „galamsneff“ (Philomachus pugnax), a különféle „fütyülő“ (Tringa), „lotyó“ (Limosa) és a „székháti“ (Totanus) szalonkafajok. Mind eme szalonkafélék életani adatai, szokásai, természete többé-kevésbé meg egyeznek egymással, mindannyian óvatos és félénk madarak, melyeknek beközelítése nehéz; legsikeresebben kocsiról, kitömött egyedek, csali példányok elhelyezésével, hangjuk utánzásával, szokott járási tartózkodási helyeiken készített lesgödrökből lehet őket cső elé kapni. Ezek mozgalma csak a melegebb tavaszi napok beálltával élénkül meg s egyiké-másika benyulik még május hónapba is, a mikor a lud és kacsa-félék meg már el-eltünedeznek. Augusztus hónapban azután ujából kezdődik mozgalmas életük, mignem az erősebb hidegek végleges elvonulásra készítetik őket.

(Vége következik)

A rettegett hang megisméltódott másodszor s harmadszor is és azt a völgy viszhangja nem csak többszörösen, de több helyről is visszaadta, rémségessé változtatva ekként az éj siri csendjét. A hangok minden irányból jöttek s mind erőteljesebbekké lettek, mind jobban közeledve felém. Megkettőztettem lépteimet a míg a veszélyt nem láttam olyan közel levőnek, hogy előle már a fára mászáshoz kellett volna folyamodnom.

Egy szederindával befutott nagyobb kővénybokros állt előttem s ezt nekem az uton haladva félkörben még kellett kerülnöm és egy a keskeny ösvény fölé boruló nyirfa ágai alatt kellett elhaladnom. Alig hogy a nyirfa alá értem, egészen váratlanul az általam megkerült kővénybokor tövéből csak felhangzik az „áúúúú“, „áúúúú“ üvöltő hang, melynek hallatára majd hogy le nem rogytam. Már szinte éreztem bokámban az ékes bestiák éles fogait, ekkor botom horgos végét hirtelen bele kanyoltam a nyirfa egyik ágába, hogy ekként arra könnyebben felkuszhasak, ámde testem súlyos, a

nyirfa ága gyenge volt: az ág letörött és én hanyatvágódtam a földre. Persze el is szédülhettem; láttam a felborzolt szőrű fenevadak villogó szemait, prédát marcangolni hivatott kiálló hosszú éles, fehér fogait, hallottam izmos álkapcsaik csattogását, kaffogását, nliadalt jelző vonyításaikat, melyekkel lakomára szokták csődíteni elmaradt társaikat, éreztem, hogy ráncégnak háromféle is egyszerre és miután a legelső, a leggyorsabb és nyilván a legéheesebb is elkapta testemet, éreztem a belőlem omló vér szagát s látni véltem a havon szétfecskendezett piros véretem, de a kampós botot még mindig görcsösen összeszorított markomban tartottam s már ütni akartam vele, de nem volt semerre semmi sem, a mire halálos csapásokat mérhettem volna. Sem a farkasoknak, sem a nyomuknak nem volt sem hire, sem hamva, hanem előttem kiurgott egy nyomorult fehér szőrű kuvasz, melynek körvonalait alig voltam képes a havon kivenni. Ez kullogott mindenütt nyomomon; bizonyosan valamely szőlőhegyi pálinkafőzőnek volt a tulajdona, mely gaz-

Hasznos tudnivalók.

A kérődzők felpuffadása. A kérődző házi barmoknál a felpuffadás, ha nem is mindennapi, de igen gyakran előforduló nyavalya, amely, ha elejét nem vesszük, majdnem feltétlenül halálos kimenetelű s a bendőben felszaporodott gázoktól származik, milyenek a szénsav, könenykéneg és szénkéneg.

A baj feltétlenül a táplálkozástól ered, illetve a helytelenül sok és időszerűtlen tápanyagoktól, milyenek a vörös lóher, lucerna, túlkövér fűnemű, amely már rómásnak indult; de különösen a fagyos répa és burgonya, ha már felengedett és néhány napos. A felengedés után azonnal feletetve azonban nem ártalmas.

Ezen tápanyagok különösen azon esetben okoznak biztos felfuvódást, ha az állatok nincsenek hozzá szoktatva és mohón és sokat esznek belőlük és ilyenkor nagyobb gazdaságokban felfuvódás nem is egyes állatokon szokott nyilvánulni, hanem tömegesen lép fel, ami azután nagy veszedelmet jelent, mert a segélynek gyorsnak kell lennie s e mellett sok embert foglalkoztat. Azért igen nagy figyelmet kell fordítatnunk e részben kérődzőinkre s ha a fent nevezett anyagokkal táplálkoznak, habár megfelelő mennyiségekben is folytonosan figyelemmel kell kísérnünk az állatokat, hogy a baj jelei nem-e mutatkoznak náluk.

Ezen jelek a következők:

Első sorban megszűnnek enni és kérődzni, a gyomruk mindjobban puffad s a vékonyuk egészen eltűnik, sőt kidomborodik. Az állatok levertek, szomorúak lesznek. A trágya és vizelet elválasztás megszűnik egészen vagy csak csekély mértékben hagyja el az állatokat, melyek nyugtalanok lesznek, ide-oda tipegnek, lábaikkal a gyomruk felé rugdalódnak s a nyavalya növekedésével a

dáját veszítve felvette a szőlőhegy mellett elvezetett nyomaimat és azokon haladva folyton futott; jött utánam, keresvén a gazdáját.

Miután pedig egészen bele találtam magamat új helyzetembe s egészen bizonyos lett, hogy nem valami „albinó farkassal van dolgom, hanem egy valóságos kutyával, összeszedtem magamat és tovább folytattam utamat, még pedig most már fokozott bátorsággal, mert az eb hozzám csatlakozott s illő távolból lépten-nyomon követett s így társaságban haladva már most az ut sem volt olyan hosszú, mint lett volna egyedüllet esetén.

Igy kettesben haladva nemsokára mögöttünk maradt az erdőrengeteg és én még elég jókor érkeztem a városba, ekkor azonban elhatároztam ezt a farkaskalandomat megörökíteni, a mit ime most, 30 év múlva meg is tettem.

Persze az elmúlt 30 év alatt nagyot fordult a világ; sok minden megváltozott. A Mukucs pusztája is

lábakat szétterpesztik, szemeik megmerevednek, lélegzetük gyorsra, nyögésszerűvé lesz és ha a baj már ezen mértékig fajult s nem alkalmazzuk a leggyorsabb segítyt, úgy a szegény, beteg jószág végtagjai nemsokára fagyosak lesznek, egész testük reszketni kezd, lélegzetük mindinkább kurtul és teljesen nyögéssé fajul, ide-oda inognak, majd pedig eldőlnék és elhullásuk rendszerint nem sokára bekövetkezik vagy az által, hogy bendőjük felreped vagy pedig azon okból hogy a vérben tulságos mennyiségben felszaporodott szénsav fullasztja meg őket,

A gyógykezelésnél legfőbb gondunkat arra kell fordítanunk, hogy a bendőben meggyülemlett gázokat iparkodjunk eltávolítani s ezt különféle segédeszközökkel érhetjük el, azonban mialatt azokat alkalmazásba vesszük, okvetlen küldjünk állatorvos után.

Legelső próbánk az legyen, hogy a beteg állatok nyelvét iparkodjunk minél többször és minél jobban kihuzni, mert ezáltal bőfögésre ingereljük őket. Ha ez nem sikerül, akkor kéthárom újjnyi vastag szalmaköteget kell szájukba zabla módjára betenni s azt ide-oda húzgáljuk, miáltal nyelvük erősen mozgásba jön, bőfögösi hajlam áll elő s ha a szalmaköteget ismételten bekenjük kocsikenőccsel vagy kátránnyal, úgy hányásingert idézünk fel az állatokban s ha csakugyan hányni tudnak, úgy állapotuk egyszerre megkönnyebbül. Ha a baj még kezdetleges, akkor a gázok felbőfögését igen elő lehet segíteni mozgását által is, amennyiben az állatot lehetőleg loncson, az udvarban vagy csérűben csősen meghajcsáljuk. Azonban ha a baj már előre halad, akkor a hajcsolás már inkább árt mint használ, amennyiben az állatnak nagy fájdalmat okoz és szédíti.

Sokszor használ az is, ha a beteg barmok lágyékát és vékonyát erősen nyomjuk és ököllel verjük, mert ez által a benne meggyülemlett gázok igyekeznek a szabadba jutni.

Beadni legtanácsosabb pálinkát és pedig $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ liternyit még egyszer annyi vízzel megkeverve; jó ezen-

gazdat cserélt s én régesrégen elkerültem arról a vidékről. Ugy hallottam, hogy a volt erdész lak leégett s hogy azután nem is lett többé felépítve és hogy az új erdész ujabban bent lakik a faluban.

Én legutoljára egy nagyon szomorú alkalomból voltam a Mukucs pusztán, mikor az öreg erdésznek a végtiszteletet adtuk meg. Teljesítettem utolsó óhaját: közvetlenül a már korábban elhunyt neje sirhalma mellett ásattam meg örök nyugalma helyét. annak az odvas haranglábnak a tövében, hol egykoron farkasok száguldoztak a fehér hómezőn.

Vajjon kongatják-e még hébe-korba a Mukucs pusztája harangját; tapossa-e annak környékét élő lény, avagy felburjánzott már ott a gyom? Nem tudom, de a kegyelet által emelt kettős márvány emléknél még ki kell látszania a legmagasabb gazból is és én minden évben, Mindszentek napján imádva szeretett nőmmel együtt meg szoktam gyujtani a méceseket s gyermekeimmel és kedves két kis unokámmal együtt s édesen áldozunk az öregek felejthetetlen szent emlékének. Gyer-

kívül a telített szappanyos víz, a szalmiak, meszes víz és a hamuszir.

Szoktak még másnemű belső orvosságokat is használni, azonban azok már nem olyan ártalmatlan természetűek. mint a felsoroltak s ha véletlenül ügyetlen ember alkalmazza azokat az állatokon úgy kiteszük magunkat azon veszélynek, hogy a bárom húsát megfertőzik s végső esetben ha lekell az állatot taglózni vagy vágni, hasznavehetetlen lesz az egész hússa.

Kielőtt azonban a taglóhoz nyúlnánk meg kell kísértetnünk a legzőcső betétét, a mi azonban nehéz és veszélyessé is válhatik s azért csak állatorvosra kell bízunk; sokkal könnyebb és veszélytelenebb s az azonban a bendő felszórása s az majdnem minden esetben használni is szokott.

Krenedits Ödön.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tizenkét óráig egy szekér fa alatt! Leibic szepesmegyei város Kotenhág nevű erdőrésszében borzalmas balesetnek lett áldozata Szlaninszky György kénfürdői földmives mult hó 17-én. Mint Urbán István városi erdőőr s lapunk buzgó hive írja, a szerencsétlen ember egy szekér fát szállított a Sötét nevű völgyön át, hol az ut egyik oldala igen meredek. Kocsiját a feldülés ellen megóvándó a gazda neki vetette vállát a létrának, de szerencsétlenségére a lába megesuszott s ő elesvén, a kocsí rakományával együtt reá borult. Éppen egy lucfenyő kiálló gyökérzetére esett, melyen a nagy teher nem csak alul levő bordáit, de hátgerincét is összetörte. Ilyen rettenetes helyzetben feküdt ott reggel 8 órától estéli 8 óráig, tehát teljes 12 órán át, mikor hozzátartozói megtalálták s haza szállították, megmenteni azonban már nem sikerült, harmadnap délután kiszenvedett. Erdemes a megjegyzésre, hogy összezuzott tagjai mellett s bizonyára óriási kinok közt 60 cm. mély gödröt vájt ki kezeivel, hogy nyomorult helyzetéből megszabadulhasson.

Figyelmeztető lapokat vagyunk kénytelenek mindazon tisztelt olvasóinknak küldeni, kiknek előfizetése junius végével vagy előbb lejárt s kérjük, hogy ott foglalt kérő sorainkat szíveleljék meg, mert ha folyton ezernyi korona hátrálékkal kell dolgoznunk, nem leszünk képesek lapunkat tovább fentartani.

A gyujtogató. Esztergom-ból jelentik: Nagy István csendőrőrmester Párkányban elfogta Bilesik Andrást, a kit gyujtogatás miatt köröztek. Bilesik a mult hónap 28-án Mőcsa komárommegyei községet

mekeinkkel s unokáinkkal együtt buzgón imádkozunk a nagy — és dédszülők lelki üdvéért.

Ekkép megörökíteni a Mukucs pusztá történetét a hozzá fűzött népmondával és felejtetlen farkaskalandommal együtt, felujtván ezzel együtt édes emlékeim egész láncolatát s elmerengni ezek fölött nekem olyan jól esik!

Vaja vissza varázsdolhatnám a letűnt boldog napokat!

fölgyujtetta, a mikor is 326 lakóház és 523 melléképület égett le. Bilesik a gyujtogatást beismerte és azt mondta, hogy a gyujtogatást így végezte: Verebeket fogott léppel, lábukra vákony spárgán taplót kötött s azután a madarakat eleresztette, boszuból gyujtott mert az egész faluban nem akartak neki szállást adni, Bilesik tanító volt egy nyitrámegyei faluban

Megfagyott turista. Szalcburgból táviratozzák: Benser Walter dr. lipcei ügyvéd f. hó 1-én szerencsétlenül járt a szalcburgi alperesekben, a Dachsteinglecseren. Egy vezetővel már nagy részét megtette, a mikor mindketten kimerülve összeroskadtak. A vezető még valahogy eljutott a Simonyimenedékházba s ott tudatta, hogy Benser dr. veszedelemben van. A mire a segítség megérkezett, az ügyvéd a hóban félig eltemetve megfagyott.

A világ legnagyobb tutaja. A Missziszipi folyamon uszott le a minapában New-Orleansba, a világ legnagyobb tutaja. Nyolcezer szálfából volt összeállítva, harmadfél millio köblábnyi tartalommal. Óránként öt angol mérföldnyi sebességgel uszott az óriási tutaj, a melyet hatvankét kormányos vezetett Attól, hogy — fölfordul, nem kellett tartaniok.

A katonai titok. A minap halt meg Brüsselben Brialmongeneralis, a ki főként a várépítés terén volt nagy katonai szaktekintély. Irt egy nagy munkát is Európa váraitól. Mikor ezt a könyvet írta, levélben kérte meg a francia hadügyminiszteriumot, küldje el neki néhány francia vár alaprajzát, azt is megírta, miért. A válasz udvarias, de tagadó volt. A vár rajza, válaszolták neki, katonai titok, azt semmi szín alatt, senkinek se lehet megmutatni, vagy kiadni. Brialmont nemsokára felelt és pedig a következőképpen:

— Szíves válaszukat köszönöm. A kéréssel csak azért alkalmatlankodtam, mert úgy gondoltam, lojálisabb lesz, ha önökhöz fordulok, mint ha mindjárt valamelyik berlini könyvereskedőnél rendelem meg azt a könyvet, a melyben valamennyi francia vár alaprajza és részletes leírása megvan. Ezt csak az önök válasza után tettem meg és a könyv egy példányát ime tisztelettel önöknek is megküldöm, hogy a katonai titoknak ezt a részét egy csomóban őrizhessék.

Hét óra hosszat a bika szarván. Lukies rudnai községi csordás minap délelőtt a legelőn a község bikáját cirógatta. Az állat, a mely eddig a csordással szemben annyira szelíd volt, hogy akár-hányszor kezéből elvette az eledelt, most egyszerre megvadult s pillanat alatt felöklette a csordást. A szerencsétlen ember átszurt oldallal kétségbeesetten hánykódott a bika szarvain és segítségért kiabált. Kiáltásaira össze is gyűltek az emberek, de egyik sem mert a bikához közelíteni, a mely a kiabálástól még jobban megvadult s össze-vissza futkosott szarvain a keresztül szurt emberrel. A falubeliek fejüket vették s a nagybecskereki királyi ügyészséghez telefonáltak, hogy mitevők legyenek. Az ügyészségtől azt a tanácsot kapták, hogy löjjék le a bikát. Most kezdődött azután az igazi rémes hajtóvadászat. Jobbról-balról lövöldöztek a bikára, de azt rohantában nem igen tudták eltalálni. Néha kapott egy-egy golyót, de az állat azért csak tovább száguldott. Órák hosszat tartott a hajsza, míg végre délután négy óra tájban sikerült golyót röpitni a bika szügyébe s az állat összerogyott. Most azután kitudták szabadítani a csordást a bika szarvai közül, de a szerencsétlen ember kinek a szarvak bordái közé furódtak s hét óra hosszat volt ebben a helyzetben, akkor már halott volt.

Varjú-szüret. Thüringiában minden év június havában a Salle szigetén Postendorf mellett, nagy szabású „varjúszüret”-eket rendeznek. Ezer számra szedik ilyenkor össze a kinőtt fiatal varjakat, egy fáról 20–40 darabot is. Zsákokba gyűjtik a földre esett porontyokat és fogolymódra készítik el peccsenyének és levesnek, a miről azt állítják, hogy kitűnő.

A vadorzók Baranyában. Talán az ország egy vármegyéjében sincsen a vadorzás oly óriási mértékben elterjedve, mint ebben az elhagyatott vármegyében. A Mecsek szép erdeiben a vadállományt, immár a legnagyobb mértékben kipusztították a vadorzók, úgy a városi, mint az uradalmi erdőségeken nap-nap után bukkannak a vadászat tulajdonosai és bérlői a legszemtelenebb vadorzási bűnjelekre. Az őzek kidobott zsigerei s levágott lábszárai, melyek az erdőkben feltűnően gyakran találatnak, arra engednek következtetni, hogy a vadorzók bűnös műveleteiket, *con amore*, a legnagyobb kényelemmel gyakorolják s a mi legfeltűnőbb a dologban: a városi erdőőrök még soha, egyetlen vadorzót sem tudtak kézrekeríteni. Így van ez a Mecsek környékén a községek vadászterületein is s minthogy a vadak a megye egész területén minden ellenőrzés nélkül szabadon áruhatók, a hivatásos vadorzás annyira elhatalmasodott, hogy több paraszt és apró szőlőtulajdonos nem is dolgozik már többé, hanem az orzott vadak elárusításából keresetszerűen él. Hogy a vadorzás ennyire elhatalmasodott javarészen azon sajnálatos körülményben leli magyarázatát, hogy a fegyvertartási engedélyek „személy és vagyonbiztonság” címén a hatóságok részéről a legnagyobb könnyelműséggel osztatnak ki. A jegyzők ugyanis — mint tudósítónk jelenti — bizonyos, többnyire 4 koronányi díjakat szednek mindazoktól, a kik fegyvertartási engedélyért hozzájuk fordulnak s ezek természetesen kivétel nélkül megkapják a fegyvertartási engedélyt, a kik ezzel azután, ellenőrzés híján a leggaládabb módon visszaélnék. A bérlők hébe-korba el-elcsipnek ilyen vadorzókat, de ez nem sokat lendít a dologon, mert ritkán sikerül, a hatóságoktól bekívánt bizonyítékokat beszerezni. Ezen szomorú vadászati állapotok javítására a pécsi és pécsvidéki vadásztulajdonosok és bérlők most egy végső eszközhöz folyamodtak. Kérvényt nyújtottak be az illetékes kormányhoz, hogy az 1883-ik évi törvény 38 §-a értelmében zárlatot rendeljen el a kérvénynevezők területén a vadak elárusítására. Együttal azonban azt is kérelmezik, hogy a hatóságok lelkiismeretesebben járjanak el a fegyverengedélyek kiosztásánál.

Agyonlőtt erdőőr. Kassáról írják, hogy Kavecsányszky János nagyladnai erdőőrt a község határában, vaddisznóra való vadászás közben véletlenségből agyonlőtte Skot Sándor nagyladnai cipésmester. Skot a magas vetésben guggoló erdőőrt az esti szürkületben vadnak nézte, s célba vette és rálőtt. A golyó a szívért járta át az erdőőrnek s nyomban megölte. A cipésmester azonnal jelentkezett a községi bírónál, a ki értesítette a szerencsétlenségről a járási szolgabíró és a kassai erdőhivatalt. A végzetes esettel kapcsolatosan az erdőhivatali főnök egyik humánus gondoskodásának gyakorlati értéke is bebizonyítást nyert. Az ottani erdőmester ugyanis rávette az összes erdővédeket, hogy magukat baleset ellen biztosítsák. Kavecsányszky özvegye és árvái, a kik az erdőőr tragikus halálával kenyérkeresőjüket veszítették el, a biztosítás révén 2000 koronát kapnak a társaságtól.

Mennyi ideig koplalhat a kutya? Augsburg közelében egy gazda arról értesít, hogy kutyáját egy távolabbi erdőlakban zárva felejtette. Azt hitte, hogy a kutya elveszett, de midőn 17 nap múlva visszatért oda, hol a kutya volt, ott találta a hűséges állatot csontig lesóványodva, de még élve.

Kettős öngyilkosság — közönség előtt. A nyomor rettentő sorsra kárhoztatta Berlinben a Gutknecht-leányokat, a kik közül az egyik tanítónő volt, a másik pedig festésszettel foglalkozott. A testvérek a Lützow-utcában laktak, egy kis harmadik emeleti szobában. Sokat szűkölködtek, most már a házbért sem tudták megfizetni s végső kétségbeesésükben öngyilkosságra szánták el magukat. Este tíz órakor bezárkóztak szobájukba, kinyitották az ablakokat s az ifjabbik leány, a ki husz éves, lekiáltott hogy a járókelők vonuljanak félre, mert ők le akarnak ugrani az utcára. A leány e szavak után kibontott hajjal az ablakpárkányra lépett s kezével a felső keresztfán megfogódzkodott, mintha minden pillanatban le akarná vetni magát a szédületes magasságból. Testvére mögötte állott szinte ugrásra készen az ablak párkányzatán. Lenn már a tűzoltóság és nagy tömeg csődült össze s a rendőrök fölkiáltottak a lányokra, hogy rögtön tavozzanak az ablakból kívülről az ajtót igyekeztek fölnyitni, de ez nem sikerült, bár lakatost is hívtak. A két testvér visszavonult az ablaktól, de csakhamar ismét megjelent az ablak párkányzatán. Lenn már tűzoltóság is megjelent, mire a két testvér egymást átkarolva, leugrott. Előbb az első emeleten lévő kiálló vasrácsra buktak, a mely erősen elgörbült, azután pedig fejfelé az utca kövezetére s ott mozdulatlanul fekve maradtak. Mindketten borzalmasan összezuhtak magukat. Az ifjabbik leány azonnal meghalt, az idősebbiket szörnyű sebeivel a kórházba vitték, a hol még éjjel kiszenvedett.

Szerkesztői üzenetek.

Fibiger Sándor urnak, Ungvár. Az ígért levél még nem érkezett meg s így nem tudjuk, hogy a beküldött 4 kor mire szól **Maisiu Constandin** urnak, Szocsán. Petko Parthén nem tartozván hiveink közé, címét legnagyobb sajnálatunkra nem közölhetjük. **Egy kerületi erdőőrnek.** Névtelenül beküldött közleményeket nem közölhetünk, egyébként is Kapinya Antal kartárs ur köriratára oly nagy tömeg válasz érkezett, hogy ha azokat mind közölni akarnók, 2 éven át akár egyebet se tegyünk. Közlésük egyébként is csak az ellentétek kiélesítésére lenne alkalmas, jobb lesz tehát az egésznek békét hagyni. Nekünk nem széthúzásra, hanem összetartásra van szükségünk. Sajnos, de oly nehezen megy ennek a megteremtése! **Urbán István** urnak, Leibic. Kropatschek fegyvert szállít Önnek a Blum és társa oég is, melynek elmét hirdetményéből megtudhatja. Köszönet az értesítésekért.

A kiadóhivatal postája.

Takács József urnak, Selyp. A beküldött 4 koronával június végeig van előfizetve. **Páll Iváno** urnak, Sagovina. **Piller Lajos** urnak, Patt pusztá. 2—2 korona előfizetési díj beérkezését köszönettel nyugtázzuk. **Krausz Ferenc** urnak, Alberti-lrsa. **Keresztes István** urnak, Csun. A hiányzó 43 ik számot utánküldtük.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó
Podhradsky Emil.

ERDÉSZETI UJSÁG

VII. évfolyam

46. szám.

**szak- és társadalmi lap
az erdészeti személyzet részére.**

Szerkeszti és kiadja:

Podhradszky Emil.

Tartalom:

1. Vezércikk: Az erdőkár jutalék
2. Szükséges vagy legalább is hasznos tudnivalók egynémely ismeretesebb vizimadárról s ezek vadászatáról.
3. Tárca: „Mukucs” puszta és ottani farkaskalandom.
4. A vadbőrök kezelése.
5. Hasznos tudnivalók.
6. Különfélék.
7. Szerkesztői üzenetek.
8. A kiadóhivatal postája.
9. A borítékon: Hirdetések és pályázatok.

Előfizetési felhívás

az

Erdészeti Altisztek és Vadászok Évkönyve 1904 évre

czimű műre.

Szerkeszti és kiadja:

PODHRADSZKY EMIL.

az Erdészeti Ujság szerkesztője.

Sok oldalról jött felszólításnak engedve elhatároztam, hogy az erdészeti és vadászati altiszti személyzet részére a jövő év elejétől kezdve, ha az említett tisztelt személyzet szerény válatomat megfelelő támogatásban részesíti, évről évre egy évkönyvet fogok összeállítani és kiadni. Az évkönyv tartalmazni fog mulattató tárcacikkeket vadászkalandokat, a háztartásra hasznos tudnivalókat, adomákat s befejezésül azoknak az erdészeti és vadászati altiszteknek a névjegyzékét és lakcímét, a kikét megszerezni sikerül. Szóval olyan tartalmat igyekszem annak adni, hogy az mindenkit, még a szakon kívül állót is kielégítsen.

A könyv külső csinjának emelésére nagy gondot fordítok s ezért a szöveg közé számos kép lesz beillesztve.

Az Évkönyv ára 2 Korona

melyet folyó évi augusztus hó végeig kérek beküldeni, hogy így a nyomtatandó példányok számáról idejekorán tájékozást szerezhessenek és felesleges példányok nyomtatásával magamnak haszontalan költséget ne okozzak.

Az előfizetési pénz a következő cím alatt küldendő:

Évkönyv kiadóhivatala Szászsebes.

Miután az Évkönyv kiállítása nagy költséggel jár, csak az olyan megrendeléseket vehetem figyelembe, melyekkel egyidejűleg a 2 korona előfizetési ár is be lesz küldve.

Gyűjtőknek 10 példány után egy tiszteletpéldány jár.

Az évkönyvet csak abban az esetben leszek képes kiadni, ha annak átvételére legalább 500 előfizető jelentkezik s így ha ennyi jelentkező nem lenne, a beküldött 2 korona előfizetési ár az Erdészeti Ujság egy negyedévi előfizetésébe fog beszámíttatni s a beküldők ezt kapják negyedéven át.

Az évkönyv már a folyó év őszén fog megjelenni s legkésőbb december hó elején kerül szétküldésre.

Szászsebesen 1903 évi július hóban.

Podhradszky Emil

az Erdészeti Ujság szerkesztője és kiadója.

Villamos házilámpa

Amerikai szerkezettel

minden háztartásban nélkülözhetetlen.

Kényelmes, czélszerű, tartós.

Alig $\frac{1}{2}$ kg. nehéz essőben, viharban egyaránt használható. Mindenkinék szükséges: szobák, lépcsők, folyosók, mellékhelyiségek megvilágítására. **Tiszteknek** gyakorlatnál **erdészeti és vadászati személyzetnek** éjjeli szolgálatnál az erdőben rendkívül alkalmas, **turistáknak** nélkülözhetetlen. Fontos **gyárakban, malmokban, pinczékben, raktárakban** robbanó anyagoknál. **Háziasszonyok** öröme. **Gazdákat és birtokosokat** megóv tűzvész és támadás ellen; a szénapadlásra éjjel is fel lehet menni. Teljesen tűzbiztos. Több ezerszer használható és ha idővel kiég a telep, újat 2 kor.-ért adunk.

Ára 6 korona, erős reflektorral 8 korona.

Dupla villanydelejes kereszt vagy csillag.

Gyógyít és felüdít jótállás mellett: köszvény, reuma, asthma (nehéz lélegzés), álmatlanság, fülzugás, nehéz hallás, epilepsia (eskór), idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migren, tehetetlenség, influenza, valamint minden idegbetegségnél. Azon beteg, aki 88503. sz. készülékem által legfeljebb **45 nap alatt** meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzét. Ahol már semmi sem használt, ott kérem az én készülékemet megkísérelni; meg vagyok győződve készülékem biztos hatásáról.

A nagy készülék 6 korona, idült betegségeknek alkalmazandó.

A kis készülék 4 korona, könnyebb betegségeknek alkalmazandó.

Utánvétel mellett vagy bérmentve az összeg előzetes beküldése mellett küldi:

Auffenberg József
Budapest, VII. Huszár-utca 6.

Első rangu egyenruházati intézet

Blum és Társa

Szerb kir. udv. szállítók. Ó es. és kir. Fensége József Főherceg udv. szállítói
A nagyméltóságu Földmivelésügyi m. kir. Ministerium hivatalosan megbízott
erdészeti egyenruha szállítói.

Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

BUDAPEST IV. Belváros, Sütő utca 2. szám, a Szervitater sarkán.

Saját műhelyeink a házban: Sütő utca 2, Szervita tér 8, Hajó utca 3.

III. A XVszámu, kimerítő tartalmu árjegyzékünk közreboicsajtása alkalmából ajánljuk legkészségesebb szolgálatainkat, minden néven nevezendő, — mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállításu

ERDÉSZETI és ERDŐ ALTISZTI EGYENRUHÁK

nemkülönb felszerelési cikkek szállítására.

Hivatalos uton részletfizetésre

s eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt be — a tekinthető számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb meglegedésére hoztuk kivitelbe.

POLGÁRI RUHÁK

a legujabb franczia es angol divat szerint, szinte jutányos árban készítettnek. — Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készsággel' beszerezünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk,

Óvjuk igen tisztelt megrendelőinket oly czégektől, kik olesó reklám árák által régi vevőinket megtevesztetni óhajtják, miután jutányosabb árt csak is az anyag és kiszolgálás rovására nyujthatnának.

Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részletfizetési megrendelési ivet. Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel

BLUM és TARSA

Szerb királyi udvari szállítók.

Ó császári és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltóságu Földmivelésügyi Ministerium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha-szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

Jutányos árák.

Szám 1053/1093.

Pályázati hirdetmény
kerületi erdőőri állásra.

Az állomás székhelye: Dvorecz község (Szepes megye)

Évi összes javadalmazás: (680) Hatszáznyolcvan korona, — mely havi egyenlő részletekben a m. kir. adóhivatali pénztárból fog kiszolgáltatni.

Pályázati határidő: 1903 évi augusztus 30-ik. — a kérvények a lőcsei m. kir. állami erdőhivatalhoz nyujtandók be.

Pályázók kötelesek hiteles okmányokkal igazolni: az 1879 évi XXXI. t.-cz 37. §-ában előirt minősítésüket, ep és egészséges testalkatukat, eddigi szolgálataikat, feddhetlen előéletüket, valamint a magyar nyelvnek szóban és írásban, és a tót nyelvnek legalább szóban való birását.

Lőcse, 1903 évi augusztus 1-én.

Görczy, erd. biz. elnök.

Állomás csere.

A besztecebányai m. kir. erdőigazgatóság irodájában alkalmazott egy m. kir. erdőőr felsőbb engedély alapján a neki szokatlan éghajlat miatt valamely enyhébb éghajlatt alatti állással óhajtaná állását elcserélni. Felvidéki illetőségűre kiválóan előnyös a csere. Közelebbi cime megtudható lapunk kiadóhivatalában.

1—3

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.

Az erdő
és annak fenntartója
hazánkban a második
évezred elején.

Irta:

PODHRADSKY EMIL
az Erdészeti Ujság szerkesztője.

Ára füzve, postadijmentesen
1 K. 60 f.

Kapható az
Erdészeti Ujság
kiadóhivatalában.

